

séggel, hogy ő volt az első magyar színházi intendáns. Kazinczy Ferenc kérte fel, hogy vállalja ezt a nemes, de feletébb terhes hazafias szolgálatot; ő akkor a Helytartó Tanácsnál viselt tisztséget s így annak engedélye kellett számára. A H. T. szívesen beleegyezett, mert akkor még közvetlenebbül figyelhette a magyar kultúrának ezt az előretörését, tehát megadta az engedélyt, hogy a gr. Ráday Pál igazgatósága alatt álló társulatnak ő legyen az intendánsa. 1791. februárjától áll az ügy élén, rögtön új, szigorúbb törvényt alkot a színészek számára s igen nagy szigorral vezeti őket, fegyelmet teremt s az állandóság lehetőségét előbbre vitte. Működése egészen addig, míg az 1794. évi botrányok el nem kezdődnek — áldásos. A Busch-féle regime, amikor ez a német direktor mint vállalkozó vette át a magyar színjátszó társaságot — hatalmát, befolyását csökkentette s igazán csak a H. T. tartja benne a lelket, hogy aztán egyre erélytelenebbé, kedvetlenebbé lévén, 1795. tavaszán már semmivel sem gondol, ősszel még ott van, de aztán semmi híre, jele működésének.

Podmaniczky Károlyné bárónő (sz. báró Nosztitz Jeankendorf). 1835. nov. 18-án Pest vármegyéhez ezt a levelet intézte: »Örömmel érttem, hogy a' tekintetes Karok és Rendek tegnapi napon tartatott köz-gyűlésökben a' Kerepesi-úton elkezdett játékszin építését továbbá is köz s álhatatos lelkesedéssel elhatározzák. E' nemes ügynek némi nemü elősegelésére én is, ámbár idegen nemzetü vagyok, de még is új szép hazám iránt tartozó szent kötelességeimet ismervén, bátor vagyok a tekintetes nemes vármegyének 25 öl hasítatlan (Prügel) cserfát téglá-égetésre vagy egyéb használatra alázatosan ajánlani, melly az én Kartallal határos Mindszenti erdőmből akár mikor elvitethető, egyedül azt sajnálván, hogy szegény özvegy létemre a' tettes Karok és Rendek ezen hazafiui nemes intézetét méltóképpen tetemesebb áldozatokkal nem segíthetem«. (A levelet közli a »Honművész«, 1835. 96. száma, 769. oldalán).

Pogány Ferenc dr., operaénekes (bariton), sz. 1888. dec. 18-án, Máramaros-

szigeten. Budapesten jogászkorában tanult énekelni. 1914-ben mint tartalékos hadnagy indult a világháborúba; orosz fogságba kerülve, 1920-ban tért haza. 1926-ban ügyvédi oklevelet szerzett s azóta ezen a pályán is működik. 1912-ben szerződött a M. Kir. Operaház, ennek tagja maradt az 1929. évi úgynevezett »leépítésig.« 1924-ben Lipcsében vendégszerepelt, elismerés mellett. Főbb szerepei: Telramund (Lohengrin), Rigoletto, Scarpia (Tosca), Alberich (Rajna kincse); Abimelek (Sámson és Delila), Don Inigo Gomez (Pásztoróra), Faninal (Rózsalovag), Beckmesser és Kofner (Nürnbergi mesterdalnokok), Biteroff (Tannhäuser), Ping (Turandot), Papageno (Varázsfuvola), Tonio (Bajazzók), Alfio (Parasztbecsület), Cremonai hegedűs stb.

Pogány György, operaénekes (tenor), sz. 1884-ben, Vácon, megh. 1924. márc. 27-én, Budapesten. Előbb Bernben lépett színpadra, 1909. nov. havában, a »Sámson és Delila« Sámson szerepében, amidőn a kritika egyhangú magasztalással írt a fiatal énekes szépen csengő, üde tenor hangjáról, kitűnő iskolázottságáról, zenei biztonságáról, izléses előadásáról és kifejező játékáról. Pályája nálunk 1911-ben az akkor alakult Népoparánál kezdődött, ahol nagy reményeket fűztek értékes organumához. »Quo vadis?«-ban mutatkozott be és szép sikerrel adta Meister Vilmos, Manrico, Alfréd, Don José szerepeit. Később külföldön működött, majd az Operaházhoz szerződött és Lohengrint, Siegfriedet, Radamest, Bánk bánt énekelte. 1916. máj. 13-án a M. Kir. Operaházban fellépett mint vendég a »Carmen« Don José-jában, 1924-ben a Városi Színházban Asszad és Faust voltak újabb szerepei. Pázmán Ferenc búcsúztatta.

Pogány József, hírlapíró, sz. 1892. febr. 20-án, Ujpesten, Iskoláit Budapesten és Kiskunfélegyházán végezte. Itt írta első színikritikáit, a helybeli lapokban. Főiskolai végzettséggel tért vissza, Ujpestre, ahol Papir Sándor társulatánál kardalos lett, majd mint karmester működött. Papir Sándor halála után végleg az újságíráshoz pártolt át. A háború alatt mint főhadnagy teljesít szolgálatot. Leszerelés